

Fragment

Klasyfikacja budżetowa 2026

Zawiera komentarz eksperta

Przejdź na sklep.infor.pl

Wstęp

Klasyfikacja budżetowa odgrywa ważną rolę w systemie finansów publicznych. Zapewnia jednolite zasady grupowania zarówno dochodów, jak i wydatków budżetowych. Obecnie wydatki budżetu państwa klasyfikuje się w dwóch podstawowych układach, tj. w układzie klasyfikacji budżetowej oraz układzie zadaniowym. Klasyfikacja budżetowa (tzw. układ tradycyjny) systematyzuje dochody publiczne i wydatki publiczne według działów i rozdziałów, określających rodzaj działalności, oraz paragrafów, określających rodzaj dochodu lub wydatku.

Szczegółowa klasyfikacja dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych jest określona **w rozporządzeniu Ministra Finansów z 2 marca 2010 r.** W 2022 r. wydano kolejny raz tekst jednolity (Dz.U. z 2022 r. poz. 513). W związku z licznymi zmianami oraz wprowadzanymi reformami **klasyfikacja budżetowa jest ciągle nowelizowana**. Niektóre podziałki przestają obowiązywać, pojawiają się nowe, a przy niektórych zmieniają się objaśnienia. Jednostki sektora finansów publicznych powinny na bieżąco te zmiany uwzględnić w planowaniu, rachunkowości i sprawozdawczości.

W 2026 r. należy stosować wprowadzone i obowiązujące już w 2025 r. zmiany i nowości w poszczególnych załącznikach do rozporządzenia w sprawie klasyfikacji budżetowej – nr 2, 3, 4, 7 i 8.

Najnowsze zmiany wynikają z rozporządzenia Ministra Finansów i Gospodarki z 10 września 2025 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2025 r. poz. 1241). Zmiany objęły uchylenie nieużywanych rozdziałów, modyfikację istniejących nazw oraz dodanie nowych rozdziałów i paragrafów, aby obowiązujące podziałki klasyfikacji budżetowej lepiej odzwierciedlały nowe regulacje prawne, m.in. te dotyczące wspierania eksportu, geodezji i kartografii, obrony cywilnej, opodatkowania wyrównawczego czy fundacji rodzinnych. **Od 1 stycznia 2026 r. obowiązuje zmodyfikowana nazwa paragrafu dochodów 067 „Wpływy z opłat za wyżywienie w żłobku, przedszkolu lub szkole”.** Doprecyzowano również objaśnienia do tego paragrafu, zgodnie z którymi ujmuje się tu opłaty wnoszone za korzystanie z wyżywienia w publicznych szkołach, przedszkolach, żłobkach oraz innych formach opieki nad dziećmi do lat 3. **Nowe brzmienie paragrafu ma na celu ujmowanie wszystkich opłat za wyżywienie w jednolity sposób.**

W związku z potrzebą pozyskiwania danych w ramach **Systemu Monitorowania Usług Publicznych (SMUP)** nadal trzeba stosować wdrożony w 2022 r. podział rozdziałów klasyfikacji budżetowej na:

- **podmiotowe (11 – katalog otwarty)** – zawierające wydatki na utrzymanie stanowisk pracy,

- **usługowe (27 – katalog zamknięty)** – zawierające wydatki bezpośrednie – według usług.

SMUP miał zostać rozszerzony o dwa kolejne obszary usług (pomoc społeczna oraz kultura i rekreacja). Ostatecznie zmiany te nie zostały wprowadzone.

Aby ułatwić księgowym właściwe stosowanie podziałek klasyfikacji budżetowej na co dzień, przygotowaliśmy publikację z **ujednoliconą wersją klasyfikacji budżetowej** wraz ze wszystkimi zmianami wprowadzonymi w rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji budżetowej. Książka zawiera:

- **obowiązującą klasyfikację części budżetowych,**
- **aktualną klasyfikację dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych wraz z objaśnieniami,**
- **komentarz eksperta dotyczący stosowania podziałek w praktyce** wraz ze wskazówkami, co ujmować, a czego nie należy ujmować w danej podziałce,
- **oznaczenie terminów** – od kiedy obowiązuje lub do kiedy obowiązywała dana podziałka,
- **najnowsze pisma i opinie w zakresie klasyfikacji budżetowej** wydane przez Ministerstwo Finansów oraz przez organy kontrolne – regionalne izby obrachunkowe – dla ułatwienia przyporządkowane do poszczególnych podziałek.

Ministerstwo Finansów w wydawanych interpretacjach w zakresie stosowania podziałek klasyfikacji budżetowej wskazuje, że:

MF *Klasyfikacja budżetowa jest narzędziem mającym za zadanie umożliwić dysponentom środków budżetowych zaewidencjonowanie określonych zdarzeń, rozstrzygniętych co do zasady przepisami prawa materialnego. A zatem podstawą zaklasyfikowania wydatku do odpowiedniego paragrafu klasyfikacji budżetowej będzie ustalenie rodzaju tego wydatku oraz jego podstawy prawnej.*

Wątpliwości dotyczące stosowania poszczególnych podziałek klasyfikacyjnych wynikają przede wszystkim z przyjętych niejednorodnych kryteriów konstrukcyjnych – zarówno w odniesieniu do działów, jak i, w większym stopniu, rozdziałów klasyfikacji budżetowej.

Opracowanie z pewnością będzie pomocne na co dzień pracownikom jednostek sektora finansów publicznych we właściwym stosowaniu podziałek klasyfikacji budżetowej oraz w prawidłowym planowaniu i wykonywaniu planów finansowych tych jednostek.

W klasyfikacji budżetowej funkcjonuje **podziałka – grupa paragrafów (łącznie 26)**.

Do książki dołączone jest **zestawienie obejmujące poszczególne grupy wydatków w JST obowiązujące od 1 stycznia 2026 r.**

1. Klasyfikacja budżetowa

– zasady ogólne, kryteria

Klasyfikacja budżetowa wyróżnia **33 działy, ponad 600 rozdziałów** oraz odpowiednio więcej paragrafów. Stanowi **bazę techniczną** do prezentowania rodzajów działalności, rodzajów dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych. Odgrywa ważną rolę zarówno w planowaniu, rachunkowości, jak i w sprawozdawczości. Klasyfikacja ta **nie stanowi samodzielnej podstawy prawnej do ustalania i pobierania dochodów, a także do dokonywania wydatków budżetowych**. Jest jedynie instrumentem do ujmowania gromadzonych dochodów i ponoszonych wydatków na podstawie właściwych aktów prawnych. Pozwala na grupowanie dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów według jednolitych kryteriów przez wszystkie jednostki sektora finansów publicznych. Wyróżnia się **trzy kryteria** klasyfikacji budżetowej.

Tabela 1. Kryteria klasyfikacji budżetowej

Kryterium	Objaśnienia
Podmiotowe	Oznacza podział na części zarówno dochodów, jak i wydatków budżetowych. Każda z części odpowiada aktualnemu podziałowi resortowemu administracji rządowej, a każda z jednostek resortowych jest dysponentem, który odpowiada za wykonanie określonej części budżetu.
Przedmiotowo-funkcjonalne	Oznacza podział dochodów według źródła ich pochodzenia, natomiast podział wydatków – według przeznaczenia tych środków. Dochody i wydatki budżetowe dzieli się na działy i rozdziały. Działy budżetu umożliwiają analizę oraz ocenę zaangażowania środków budżetowych w wykonanie funkcji publicznych, społecznych i gospodarczych państwa, natomiast rozdziały budżetu stanowią poszerzenie klasyfikacji działowej.
Rodzajowe	Oznacza uzupełnienie klasyfikacji przedmiotowo-funkcjonalnej o paragrafy i pozycje, przy czym treść paragrafów określa rodzaj dochodu i wydatku.

Według klasyfikacji budżetowej można przeprowadzać różnego rodzaju analizy, porównania dochodów i wydatków – oczywiście w zależności od potrzeb. Klasyfikacja budżetowa spełnia **cztery funkcje**.

Tabela 2. Funkcje klasyfikacji budżetowej

Funkcja	Objaśnienia
Ekonomiczna	Oznacza przejrzyste powiązanie określonych elementów układu budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego z zadaniami, które budżet państwa lub jednostka samorządu terytorialnego zamierza wykonać.
Finansowa	Pozwala na planowanie i wykonywanie budżetu zgodnie z przyjętymi założeniami oraz kontrolę poprzez budżet całej gospodarki finansowej państwa lub jednostki samorządu terytorialnego.
Informacyjna	Wiąże się z jawnością i przejrzystością finansów publicznych i jest ściśle związana ze sprawozdawczością.
Prawna	Oznacza zapisanie konkretnej kwoty dochodów lub wydatków w określonej podziałce klasyfikacji, co przesądza o zakresie kompetencji finansowych organów wykonujących budżet.

Obowiązująca klasyfikacja budżetowa jest zawarta **w rozporządzeniu Ministra Finansów z 2 marca 2010 r.** w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (dalej: rozporządzenie o klasyfikacji budżetowej). Rozporządzenie to było wielokrotnie nowelizowane, a **w 2022 r. ogłoszono tekst jednolity, do którego wprowadzono już zmiany.**

W poszczególnych załącznikach do tego rozporządzenia określono:

- **załącznik nr 1** – klasyfikację działów,
- **załącznik nr 2** – klasyfikację rozdziałów,
- **załącznik nr 3** – klasyfikację paragrafów dochodów, przychodów i środków,
- **załącznik nr 4** – klasyfikację paragrafów wydatków i środków,
- **załącznik nr 5** – klasyfikację paragrafów przychodów,
- **załącznik nr 6** – klasyfikację paragrafów rozchodów,
- **załącznik nr 7** – szczegółową klasyfikację wydatków dla zadań z zakresu bezpieczeństwa zewnętrznego,
- **załącznik nr 8** – szczegółową klasyfikację wydatków dla zadań z zakresu bezpieczeństwa wewnętrznego.

2. Części budżetowe – najwyższy stopień klasyfikacji budżetowej

Podział według części pozwala na określenie poszczególnych dysponentów środków budżetowych oraz umożliwia ich wydatkowanie. **Części występują jedynie w strukturach organizacyjnych budżetu państwa.**

Klasyfikację części budżetowych zawiera **rozporządzenie Ministra Finansów z 4 grudnia 2009 r. w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów**. Rozporządzenie to było **wielokrotnie nowelizowane**.

W dniu 27 sierpnia 2025 r. ogłoszono tekst jednolity rozporządzenia w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów (**Dz.U. z 2025 r. poz. 1185**).

Z dniem 15 lutego 2025 r. weszło w życie **rozporządzenie zmieniające z 12 lutego 2025 r.** (Dz.U. z 2025 r. poz. 189) – **dodano część 91 w brzmieniu: „91. Biuro Rady Fiskalnej”**.

Od 1 stycznia 2026 r. działalność rozpoczyna nowa instytucja finansów publicznych – Rada Fiskalna. Jest to niezależna organizacja ekspercka, której celem działania jest poprawa jakości i efektywności zarządzania finansami publicznymi oraz wzrost transparentności systemu finansów publicznych.

Klasyfikacja części budżetowych (z uwzględnieniem wszystkich wprowadzonych zmian) przedstawia się następująco:

01. Kancelaria Prezydenta RP
02. Kancelaria Sejmu
03. Kancelaria Senatu
04. Sąd Najwyższy
05. Naczelny Sąd Administracyjny
06. Trybunał Konstytucyjny
07. Najwyższa Izba Kontroli
08. Rzecznik Praw Obywatelskich
09. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji
10. Urząd Ochrony Danych Osobowych

11. Krajowe Biuro Wyborcze
12. Państwowa Inspekcja Pracy
13. Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
14. Rzecznik Praw Dziecka
- 15/00 Sądy powszechne

Celem oznakowania poszczególnych części budżetów sądów jako trzecią i czwartą cyfrę (w miejsce 00) przyjmuje się symbol:

01.	Ministerstwo Sprawiedliwości
02.	Sąd Apelacyjny w Warszawie
03.	Sąd Apelacyjny w Katowicach
04.	Sąd Apelacyjny w Gdańsku
05.	Sąd Apelacyjny w Poznaniu
06.	Sąd Apelacyjny w Krakowie
07.	Sąd Apelacyjny we Wrocławiu
08.	Sąd Apelacyjny w Łodzi
09.	Sąd Apelacyjny w Rzeszowie
10.	Sąd Apelacyjny w Białymstoku
11.	Sąd Apelacyjny w Lublinie
12.	Sąd Apelacyjny w Szczecinie

a nazwę części stanowi nazwa jednostki właściwej dla sprawującego funkcję dysponenta części budżetu państwa odpowiadającej sądom powszechnym oraz dysponenta części budżetu państwa odpowiadającej obszarowi apelacji

16. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
17. Administracja publiczna
18. Budownictwo, planowanie i zagospodarowanie przestrzenne oraz mieszkalnictwo
19. Budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe
20. Gospodarka
21. Gospodarka morska
22. Gospodarka wodna

Przejdź na sklep.infor.pl

